

SOCIÁLNE POISTENIE A DŔCHODCOVIA

strana 2

Kozmonautova pečiatka

strana 7

Barborka Klementová dvakrát zlatá

strana 8

Hovoríme s obchodným riaditeľom Ing. Borisom HUNOM

Finančná kríza, odbytová kríza, resp. globálna ekonomická kríza sú pojmy, s ktorými sa žiaľ, stretávame čoraz častejšie a ktorých skutočný význam reálne pociťujeme viac a viac. Samozrejme, myslieť si, že tento problémový fenomén dneška nás môže nejakým spôsobom obísť, alebo „nepostihnúť“, by bolo veľmi naivné a nereálne.

Vzhľadom na to, že naše výrobové portfólio je z prevažnej väč-

- ▶ Ako sa prejavila finančná kríza v odbyte produkcie a v nákupe surovín?
- ▶ Ako sa dotkla jednotlivých sortimentov na celkovom predaji?

šiny na začiatku produkčného reťazca a predstavuje vo veľkej miere základné suroviny, ktoré sa ďalej spracovávajú do finálnych produktov, kríza sa u nás začala prejavovať oveľa neskôr ako napr. u producentov finálnych produktov, teda „už“ na konci minulého roka.

V čase klesajúcej spotreby a zmenšujúceho sa trhu, prakticky v každej komodite, sú naše výrobné kapacity všeobecne považované za nízke v porovnaní s konkurenciou, jednoduchšie naplniteľné, čo sa javí v podmienkach krízy ako naša nezanedbateľná výhoda. Paradoxne v časoch nedávno minulých, teda v časoch konjunktúry, bol práve tento fakt považovaný za našu nevýhodu.

Aj v týchto zlých časoch sa môžeme oprieť o naše relatívne široké výrobové portfólio, ktoré je

touto krízou postihované rozdielne a dáva nám priestor „nadstavovať“ výrobu podľa aktuálnej situácie na trhu s čo najmenším negatívnym dopadom na chod celej spoločnosti. Úzko špecializované firmy túto výhodu nemajú a ich prostriedky v súčasnom boji o prežitie sú tak značne limitované.

Paradoxne aj samotný fakt, že v „krízovom“ režime vlastne pracujeme už niekoľko rokov, je v súčasných podmienkach naša výhoda, pretože sme už istým spôsobom zvyknutí žiť a pohybovať sa v takomto prostredí, na rozdiel od „príkladnej“ firmy, ktorá doteraz fungovala absolútne bezproblémovo a zrazu, z mesiaca na mesiac sa ocitá v úplne inej situácii a musí riešiť závažné problémy krízového manažovania.

pokračovanie na 2. strane

Hľadáme možnosti zefektívnenia výroby karbidu vápnika

Výroba karbidu vápnika je energeticky veľmi náročný proces. Kvalita vstupných surovín koks a vápna, sa výraznou mierou podieľa na spotrebe energií a kvalite vyrábaného karbidu. Aj v časoch súčasnej ekonomickej krízy je nutné optimalizovať jednotlivé stupne procesov a hľadať riešenia na podporu zefektívnenia výroby.

Jednou z možností je aj rozširovanie databázy možných dodávateľov surovín, čím sa znižuje riziko závislosti na dodávkach surovín len z jedného zdroja a zároveň sa vytvárajú lepšie podmienky na tvorbu cien surovín, z dôvodu väčšej konkurencie na trhu. Z veľkého množstva ponukových vzoriek boli na základe výsledkov z laboratórnych analýz ohodnotené vzorky od dvoch dodávateľov kladne a síce suchý koks od maďarského výrobcu a kalcinovaný antracit od slovenského výrobcu.

V priebehu mesiaca február boli uskutočnené dva samostatné prevádzkové pokusy, ktoré jednoznačne potvrdili vhodnosť použitia v našej technológii a poukázali na mož-

nosti zvýšenia efektivity výroby karbidu vápnika. Rozhodnutie o ich pri-

▲ Dopyt po karbide vápnika v NCHZ je aj kvôli jeho vysokej kvalite.

Foto: P. Hudec

ODBYT za ODMENU

Podrobnejšie na 4. strane

TREND TOP 200

V súťaži TREND TOP 200 bola naša spoločnosť za rok 2008 vyhodnotená nasledovne:

☐ Najväčší výrobcovia na Slovensku ..... 27. miesto
Tržby za vlastné výrobky a služby (v tis. Sk)

2007	2006
6 197 960	6 013 488

☐ Podniky v SR s najvyššou pridanou hodnotou.. 44.miesto
Pridaná hodnota (v tis. Sk)

2007	2006
1 288 343	1 214 939

☐ Najviac investujúce podniky v SR ..... 50. miesto
Obstarané investície (v tis. Sk)

2007	2006
379 509	434 550

☐ Najväčší exportéri Slovenska ..... 21. miesto
Export (v tis. Sk)

2007	2006
4 804 592	4 692 739

☐ Najväčší zamestnávateľa Slovenska ..... 49. miesto
Priemerný počet zamestnancov

2007	2006
1 603	1 542

☐ Najväčšie podniky v Trenčianskom kraji

Novácke chemické závody, a.s. 2008 ..... 5. miesto

☐ Najväčšie podniky chemického a farmaceutického priemyslu SR

Novácke chemické závody, a.s. 2008 ..... 4. miesto

(Iw)

Sociálne poistenie a DŮCHODCOVIA

K doplneniu právneho vedomia zamestnancov žiadajúcich o starobný, resp. predčasný starobný dôchodok predkladáme nasledujúce informácie.

V prípade, ak zamestnanec iba požiada o starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok, ešte nie je splnená podmienka priznania starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku, a tým ani podmienka neplatenia invalidného poistenia a poistenia v nezamestnanosti. Preto zamestnanec i jeho zamestnávateľ sú naďalej povinní platiť poisťné na poistenie v nezamestnanosti a poisťné na invalidné poistenie po podaní žiadosti o priznanie jedného z uvedených dôchodkov.

Ak na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne je zamestnanecovi priznaný starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok späť, zamestnanec i zamestnávateľ už nie sú povinní platiť a odvádzať poisťné na poistenie v nezamestnanosti a invalidné poistenie od dátumu priznania dôchodku. Za obdobie, za ktoré zamestnávateľ odviezol za zamestnanca i za zamestnávateľa poisťné na poistenie v nezamestnanosti a invalidné poistenie zamestnávateľ požiada buď príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne o vrátenie poisťného zaplateného bez právneho dôvodu, alebo sa poisťné vysporiada v mesiaci doručenia rozhodnutia o priznaní dôchodku opravou posledného výkazu za celé predchádzajúce nevysporované rozhodujúce obdobie.

Zamestnanec neplatí poisťné na invalidné poistenie a poistenie v nezamestnanosti odo dňa priznania starobného dôchodku, alebo predčasného starobného dôchodku. Aby zamestnávateľ mohol uvedené riadenie zabezpečiť, musí byť zo strany zamestnanca o priznaní starobného dôchodku, alebo predčasného starobného dôchodku neodkladne informovaný.

Ing. Pavel Šimko
vedúci oddelenia
práce a miezd

Hovoríme s obchodným riaditeľom Ing. Borisom HUNOM

dokončenie z 1. strany
Predaj karbidu vápnika a karbidových zmesí na odsiřovanie žeravých kovov

V predaji karbidu vápnika sa odbytová kríza neprejavila. V dôsledku zvýšenia výrobných kapacít sme dokonca realizovali medziročný nárast predaja o 20% v porovnaní s rokom 2007. V roku 2009 očakávame predaj karbidu vápnika na rovnakej úrovni ako v roku 2008. Výrobná kapacita je využívaná aj v súčasnosti na 100%. Dopyt po karbide vápnika vyrábaného v NCHZ je aj kvôli jeho vysokej kvalite.

Karbidové zmesi používané na odsiřovanie ocele zaznamenali pokles v predaji už v decembri 2008. A to v súvislosti s odbytovou krízou, ktorá postihla najmä oceľarský priemysel. Napriek tomu výrobná kapacita bola využitá na 97,5%. V roku 2009 očakávame pokles dopytu a predaja karbidových odsiřovacích zmesí. Tento trend bude ovplyvnený vývojom v oceľarskom priemysle, kde sa tieto zmesi využívajú.

Predaj elektrolyznych výrobkov (hydroxid sodný, kyselina chlorovodíková, chlórnan sodný)

Ani na predaji anorganických produktov sa kríza neprejavila, dokonca je možné konštatovať, že sa prejavila v pozitívnom smere. Pretože naši konkurenti majú zrejme oveľa väčšie problémy s chlórými bilanciami, obmedzujú výroby elektrolyznych produktov, čím sa zvyšuje predajná cena hlavne u NaOH a vytvára sa aj väčší priestor na jeho realizáciu ako v štandardných podmienkach.

Predaj anorganických výrobkov vo finančnom vyjadrení vykazuje nárast o cca 25%.

Predaj výrobkov organickej chémie (Slovapropy, chlórparafíny (CPN), TIPA, Novamal)

Spotreba výrobkov organickej

chémie vo svete za posledných 5 rokov pravidelne rástla, čo malo priaznivý vplyv aj na vývoj predaja týchto výrobkov z NCHZ.

Až 99% produkcie týchto výrobkov NCHZ je určených na export.

Hlavné použitie jednotlivých produktov bolo v oblasti stavebníctva (TIPA, špeciálne typy polyolov, chlórparafíny), automobilového priemyslu (špeciálne typy polyolov), v gumárenskom priemysle (CPN, Novamal), v nábytkárskom priemysle (klasické typy polyolov).

Z dôvodu finančnej krízy a zimnej sezóny 2008 sa negatívne prejavil dopad týchto činiteľov hlavne na odbery produktov určených pre stavebníctvo a automobilový priemysel (znížené odbery jednotlivých klientov, v niektorých prípadoch úplne odstavenie niektorých výrobných čísel, čo spôsobilo pokles produkcie daných produktov (polyoly, CPN a Novamal) v 11. a 12. mesiaci 2008 v NCHZ až cca o 35%.

Nepriaznivý vývoj a poklesy spotreby v Európe pokračujú aj začiatkom roka 2009 a to má samozrejme dopad aj na výrobu a predaj daných produktov NCHZ, kde momentálne využívame len cca 50% kapacity daných výrobných zariadení.

Zlepšenie situácie sa očakáva až v priebehu 2. a 3. štvrťroka 2009, kde s príchodom letnej sezóny predpokladáme nárast spotreby daných produktov najmä v oblasti stavebníctva.

Predaj polymérov a granulátov zo suspenzného PVC

V oblasti predaja polymérov, resp. suspenzného PVC a emulzného PVC sa odbytová kríza začala prejavovať zo všetkých produktových skupín najskôr, už na začiatku druhej polovice roka 2008. Nadbytok tovaru a prítomnosť zámoorských dovozov na európskom trhu

spôsobovali pád cien tejto komodity. Z hľadiska množstva sa pre porovnanie v roku 2008 predalo o 15% tohto produktu menej ako rok predtým.

V novembri a decembri sa dopady ekonomickej a finančnej krízy ešte prehĺbili. Hlavne v decembri 2008 sa v plnej miere prejavil slabý dopyt, čo bolo umocnené faktom, že výrobcovia sa pred nastávajúcimi sviatkami a koncom roka nezasobovali surovinami, pričom očakávali mnoho výhodnejšie nákupy v januári 2009.

Priemerný mesačný predaj z hľadiska množstva klesol v decembri v porovnaní s predchádzajúcimi mesiacmi roka 2008 o 50%.

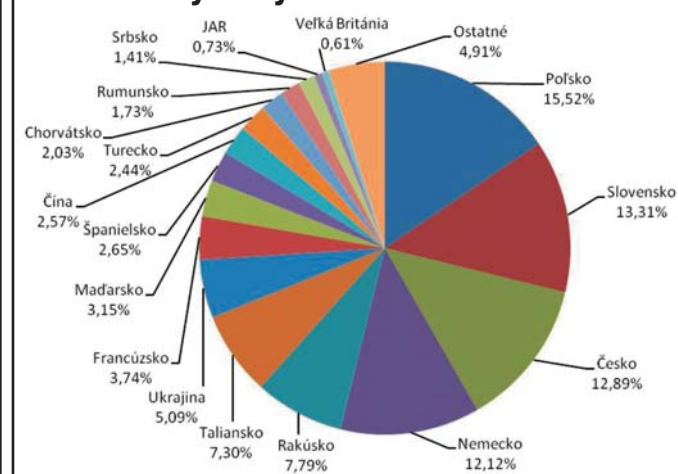
Z hľadiska roka 2009 očakávame pokračovanie v negatívnych tendenciách z konca roka 2008, t.j. nadbytok PVC na trhu v kombinácii so slabším dopytom po výrobkoch, na ktoré sa používa uvedená komodita, t.j. rúry a profily pre stavebníctvo a výroba koženiek pre automobilový priemysel.

Podobný vývoj sme zaznamenali v oblasti predaja PVC granulátov.

Predaj výrobkov spracovania PVC

V predaji výrobkov spracovania PVC bol do septembra 2008 stabilizovaný nárast predaja plastových profilov na výrobu okien a dverí Internova. Od októbra 2008 bol zaznamenaný prudký pokles dopytu ukrajinského partnera, ktorý bol rozhodujúcim odberateľom tejto komodity. V januári roku 2009 sa dopyt ukrajinského partnera nezvyšil, v porovnaní s predchádzajúcim rokom je zatiaľ o viac ako 50% nižší, čiastočne o cca 10% poklesol i dopyt slovenského trhu, kde príčinou je nástup krízy na slovenskom trhu. Na mesiac február - marec je očakávaný predaj o približne 40% nižší v porovnaní s predchádzajúcim rokom, pravda pri tom je treba zobrať do úvahy, že v tomto roku v mimosezónnom stavebnom období nedochádza k predzásobeniu zahraničných odberateľov. Obdobne i fasádny obklad Slovinyl Siding zaznamenal prepad od októbra 2008, keď kríza prudko znížila dopyt zahraničných partnerov z Ruska, Litvy, Lotyšska i Ukrajiny. Záujem českého a slovenského trhu kopíroval v tomto období predchádzajúce roky, jeho podiel na celkovom predaji je však výrazne nižší (cca 10%) v porovnaní s ostatným exportom. Prepad predaja začiatkom roka 2009 v porovnaní s rokom 2008 je veľmi vysoký, keď predaj v januári 2009 predstavoval menej ako 20% a i vo februári a marci nie je očakávaný viac ako 35%. Slovenský trh v tomto mimosezónnom období je takmer bez záujmu o túto komoditu. - **IL** -

Teritoriálna štruktúra predaja hotových výrobkov za rok 2008

O päť pracovných úrazov viac

Ochrana zdravia zamestnancov pri práci patrí medzi základné úlohy zamestnávateľov, ktorí majú vytvoriť pre zamestnancov všetky predpoklady, aby mohli pracovať v bezpečnom a zdravotne neškodnom prostredí a aby boli maximálne chránení proti riziku, ktoré z práce vyplýva.

Pracovná úrazovosť v jednotlivých útvaroch v roku 2008

Útvar	Počet úrazov	Počet kalend. PN
Závod karbid	13	664
Závod plasty	9	576
Závod chémia	7	298
Oddelenie dopravy	2	115
Odbor strojno-stavebný	2	104
Oddelenie ZHÚ	1	22
Oddelenie distribúcie elektro	1	19
Spolu	35	1798

V roku 2008 bol priemerný počet zamestnancov 1826, z toho 384 žien. V tomto roku bolo zaregistrovaných 35 pracovných úrazov a celková práceneschopnosť bola 1798 kalendárnych dní. V porovnaní s rokom 2007 je to viac o 5 pracovných úrazov a viac o 688 kalendárnych dní PN. V roku 2008 bolo zaznamenaných 10 závažných pracovných úrazov. Evidovaných bolo 90 pracovných úrazov, t.j. takých, ktoré si nevyžiadali práceneschopnosť.

Hlavnými príčinami registrovaných pracovných úrazov bola neopatrnosť, bežné riziko práce, používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce, nepoužívanie, alebo nesprávne používanie predpísaných a pridelených OOPP.

Zdrojmi pracovných úrazov sú väčšinou pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb, materiál, bremená, predmety, priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny, náradie, nástroje, ručne

ovládané strojíčky a dopravné prostriedky.

V pracovnom prostredí bolo v roku 2008 vykonaných 2046 krátkodobých meraní nebezpečných faktorov práce, z toho 229 meraní prekročovalo prípustné hodnoty.

Obsah vinylchloridu, 1,2-dichlóretánu a oxidu uhoľnatého v pracovnom prostredí bol trvale monitorovaný sondami, umiestnenými na pracoviskách závodu plasty a karbid, na ktorých môžu byť pracovníci

vystavení ich pôsobeniu.

V roku 2008 bola Klinikou pracovného lekárstva a toxikológie priznaná 1 choroba z povolania - choroba z bojových látok alebo chemických látok s rovnakým účinkom ako majú bojové látky. Ide o intoxikáciu v dôsledku pracovného úrazu. V rámci opatrení na predchádzanie vzniku pracovných úrazov a chorôb z povolania boli zamestnanci dotknutej výroby poučení o prítomných rizikách a z nich vyplývajúcich ohrozeniach.

Školenia a výcvik zamestnancov sa vykonáva podľa stanoveného harmonogramu. V štvrtročných intervaloch školenia o BOZP a havarijnej prevencii, jedenkrát v roku o požiarnej ochrane. Okrem toho boli vykonané špeciálne školenia obsluhy vybraných zariadení, školenie radiacích zamestnancov a neposlednom rade treba spomenúť výcvik a vzdelávanie viac než 420 zamestnancov v poskytovaní predlekárskej prvej pomoci.

Ing. Vojtech Goga
ved. OBPP

Zaujímavosti o našich výrobkoch

Technický etylénchlórhydrín

sa z väčšej časti používa ako medziprodukt pri viacstupňovej syntéze tioplastov. Spracovanie na Novamal v našej spoločnosti je iba prvý stupeň výroby tioplastov, ďalšie stupne chemickej premeny sa uskutočňujú u odberateľa AKZO Nobel, Greiz v Nemecku. Tioplasty sú cenené materiály pre výrobu špeciálnych tesnení vyznačujúcich sa vysokou chemickou a atmosférickou odolnosťou. Značné množstvo tioplastov sa spotrebuje na výrobu izolačných skiel do plastových okien, utesnenie kanalizačných rúr a vyplnenie dilatčných spár panelov, ale aj v astronautike.

Rektifikovaný etylénchlórhydrín

vyrábaný v sklenom zariadení, sa používa hlavne vo farmácii a v sektore agrochemikálií na vnesenie hydroxyetylovej skupiny do molekuly substance liečiva alebo herbicídu.

Úplne, iné použitie etylénchlórhydrínu sa objavuje v novej literatúre so záhradkárskou tematikou. Ide o riadené chemické odlišťovanie (defoliáciu) škôlkarských výpestkov, teda o urýchlenie vyzrievania letorastov a vytvorenia oddeľovacieho tkaniva medzi stonkou listu a drevom. Táto vrstva je zodpovedná za opad listov, čo je v škôlkarskej praxi žiadaný jav, ešte pred vykopaním výpestkov. Takto ošetrované stromčeky sa ľahšie manipulujú a neznečisťujú listami sklady a dopravné prostriedky ale hlavne ich mrazuvzdornosť je zvýšená.

Nakoniec ešte niekoľko slov o použití tejto látky pre nehumánne ciele. Chemici už od začiatku minulého storočia vedia, že etylénchlórhydrín sa môže použiť ako prekursor (t.j. východzia látka) pre horčičný plyn, britsko-americkou armádou nazývaný ako Agent HD, nemeckou ako Lost/Gelbkreuz a francúzsou ako yperit. Túto látku - chemický bis (chlóretyl)sulfid - použili nemecké vojská v I. svetovej vojne, júli 1917 v tretej bitke o strategické belgické mesto Ypres. Nasledky boli strašné, tisíce vojakov zomrelo na edém pľúc, oslepli alebo trpeli infekciami z hlbokých kožných poleptaní. Je zúfalý pohľad na dobové frontové fotografie alebo maľby Mednyanského zachycujúcich utrpenie oslepnutých obetí nezmyselnej vojny.

Medzinárodná dohoda o zákaze vývoja, výroby a skladovania chemických zbraní vstúpila do platnosti 29.4.1997 a na jej dodržanie dohliada Organizácia pre zákaz chemických zbraní (OPCW) so sídlom v Haagu. Zmluva zahŕňa aj niektoré prekursorzy, ale neobmedzuje výrobu pre mierové účely. Napriek tomu, obchodovanie s potenciálnymi prekursorzmi podlieha špeciálnemu režimu schvaľovania štátnych orgánov vývozcov a dovozcu.

Ing. Ludovít Gregor

Stredná oprava na kompresore

V dňoch 9. - 27. 2. 2009 bola opätovne vykonaná stredná oprava na kompresore TKV-3 v závode plasty, na ktorej sa podieľali aj pracovníci odboru ASRTP. Oddelenie elektroúdržby zrealizovalo už v prvých dňoch odstávky výmenu budiacich obvodov na rotore elektromotora a kompletnú výmenu elektroniky riadenia budenia.

Práca bola vykonaná v spolupráci s dodávateľskou firmou PEG Praha. Boli vykonané skúšky chodu a dynamické vyváženie rotora s mobilným vyvažovacím zariadením SCHENCK. Výmena budiacich obvodov bola iniciovaná problémami pri spúšťaní kompresora TKV-3 po CPO v auguste 2008, odkedy bola táto práca pripravovaná. Počas odstávky boli zrealizované práce, ako:

- revízia el. motora s vybraním rotora zo statora,
- odskúšanie pomocných pohonov,

- revízia NN a VN rozvodov,
- kontrola VN ochrán.

Oddelenie MaRT sa podieľalo na strednej oprave turbokompresora, v rámci ktorej boli vykonané metrologické kontroly meraní teplôt ložísk kompresora, prevodovky a motora, chladičov I. a II. stupňa, ako aj dochladzovača, vrátane kontroly funkčnosti systémov na odpúšťanie nakondenzovanej kvapaliny, signalizátorov hladiny, termostátov, manostatov a tlakov vyrobeného tlakového vzduchu, mazacieho oleja, chladiacej vody, signalizácie prieniku vody do motora a pod. Súčasne

boli vykonané aj kontroly pomocných zariadení určených na chladenie oleja a vzduchových chladičov. Pri kontrole neboli vynechané ani kontroly regulačných obvodov a prietokov stlačeného vzduchu, vrátane antipumpážnej regulácie.

Na záver boli vykonané kontroly podmienok spustenia stroja, poruchová a havarijná signalizácia. Aj na základe našej dobre vykonanej práce sa podarilo kompresor spustiť podľa plánu do 72-hodinovej súšobnej prevádzky, po ktorej bola vykonaná záverečná kontrola a stroj bol pripravený na spustenie do trvalej prevádzky.

Všetky tieto práce sú jednoznačným prínosom k zvýšeniu prevádzkovej spoľahlivosti zariadenia.

(JŽ, JŠ)

* BLAHOŽELÁME *

20 rokov práce

Ing. Gabriela KORCOVÁ
(ved. EÚ)

25 rokov práce

Ivan BUČKO (z.plasty)
Jaroslav SOMMER (z.chémia)
Aurel VESTENICKÝ (z.plasty)

30 rokov práce

Vladimír PETRISKA
(odb.logistiky)
Jaroslav POS (LARF NOVA)

35 rokov práce

Zoroslav SIKLIENKA
(z.karbid)
Jozef LALUHA (z.karbid)

50 rokov veku

Jozef HAVIAR (z.plasty)
Miloslav KLEMAN (z.chémia)
Jana JAVORČEKOVÁ
(z.karbid)
Ing. Marcel MALÍŠKA (ZHÚ)
Peter KOPÁL (z.plasty)
Dušan GNIDIÁK (OOŽP)
Jiroš JINDŘICH (z.chémia)
Ing. Miroslav ORAVEC
(z.plasty)
Igor TOMA (z.plasty)
Anton FABIAN (odb.logistiky)
Marta ADAMCOVÁ
(odb.logistiky)

55 rokov veku

Jana VAŽANOVÁ (ORK)
Viera PETROVIČOVÁ (ORK)
František HALMO (z.plasty)
Eva TEPLANSKÁ (ORK)
Jozef CACHOVAN (z.plasty)
Viera TOMÁŠOVÁ (ORK)
Eduard KURBEL (odb.stroj-
stav.)
Peter HALMO (odb.logistiky)
Emília ĎURINOVÁ (OTR)
Emília DOLNÍKOVÁ
(odd.personalistiky)

60 rokov veku

Jozef PAVÚČEK (z.karbid)
Jozef REPKA (NCHZ
Energetika)
Jozef TAKÁČ (NCHZ
Energetika)
Dušan JAVORČEK (NCHZ
Energetika)

Odchod do dôchodku

Helena NECHALOVÁ (ORK)
Viliam OLÁH (z.karbid)
(rch)

Zrnko Múdrosti:

"Nikdy sa nemrač, aj keď si
smutný, pretože nikdy
nevieš, kto sa môže
zamilovať do tvojho
úsmevu".

Oskar Wild

Hodnotenie kvality surovín, medziproduktov a výrobkov

Kvalita našich výrobkov je pre nás všetkých dôležitým ukazovateľom nášho celoročného snaženia. Kvalitu surovín pravidelne hodnotíme a preverujeme dotazníkmi a dodávateľskými auditmi.

Za zvlášť dôležitú považujeme túto kontrolu u dodávateľov hromadných a strategických surovín a materiálov. Pomáha nám to zmapovať nielen ich schopnosť zabezpečiť stabilnú kvalitu dodávok, ale aj znižovať počet analýz surovín. Väčšina našich dodávateľov má certifikovaný, alebo aspoň vybudovaný systém manažérstva kvality, čo nám umožnilo znížiť počty analýz surovín a tým znížiť náklady na ich rozbor.

V roku 2008 sme uplatnili na kvalitu **surovín 7 reklamácií** a za ich nedostatočnú kvalitu sme získali **zľavu 185,8 tis. Sk**. Občasná problémy s vysokým obsahom vody v suchom kokse, sme riešili v spolupráci s dodávateľom a dosiahli sme nápravu v dôslednom plachtovaní vagonov u výrobcu. Vzhľadom na to, že sme mali len dvoch dodávateľov koksu, v laboratórnych podmienkach sme testovali kvalitu koksu od 7 rôznych dodávateľov. Na základe vyhovujúcej kvality a cenových ponúk boli vytypované tie koky a dodávatelia, s ktorými budú pokračovať v priebehu roka 2009 testy v prevádzke výroby karbidu.

Na kvalitu našich výrobkov a služieb sme dostali v hodnotenom období 42 reklamácií, z toho sme za oprávnené uznali 19 reklamácií, teda o 6 reklamácií viac, ako v roku 2007.

Nárast počtu reklamácií oproti predchádzajúcemu roku sme zaznamenali len u karbidu vápnika a karbidových zmesí. Ostatné skupiny výrobkov si zachovali rovnaký počet reklamácií, ako v roku predchádzajúcom. Výrazný nárast počtu reklamácií karbidu vápnika bol zaznamenaný v 1. polroku, kedy bola expedícia na hranici výrobných kapacít a do karbidu sa vo väčšej miere ako zvyčajne, dostali zvyšky koksu, resp. jednotlivé šarže boli balené v stresových podmienkach (nedostatok kontajnerov, a pod.) a dochádzalo častejšie k zlyhaniu ľudského faktora a technického stavu zariadenia pri triedení karbidu. Príčinou reklamácií na karbidové zmesi boli najmä zvyšky zmesí v cisternách, ktoré nám zákazníci nedostatočne vyprázdňovali. Zvýšenou kontrolou a prijatím technických opatrení pri plnení materiálu do cisterien sme tento aspekt odstránili a dôveru zákazníkov sme si udržali.

Napriek rovnakému počtu reklamácií na PVC, zaznamenali sme výrazný nárast úhrad za nekvalitu o 125,1 tis. Sk. Nárast bol najmä v reklamáciách na E-PVC v 2. polroku. Opačný trend sme zaznamenali u výrobkov spracovania PVC, kde pri rovnakom počte šiestich uznaných reklamácií klesli úhrady za nekvalitu zo 146,6 tis. Sk v roku 2007 na 31,2 tis. Sk v roku 2008. Na výrobky organickej chémie sme tak, ako v roku predchádzajúcom, nedostali žiadnu reklamáciu. Celkové náklady na uznané reklamácie v roku 2008 predstavovali **0,008 % z celkovej realizácie tovaru**.

Uplatňovaný systém manažérstva kvality podľa normy ISO 9001:2000 bol pravidelne preverovaný internými auditmi v súlade s harmonogramom a tiež externe certifikačnou organizáciou SGS Slovakia s.r.o. a zákazníkmi auditmi. Vo všetkých záverečných protokoloch je náš systém hodnotený ako funkčný, efektívny bez významných nezhôd v jednotlivých procesoch.

Z uvedeného možno rok 2008 z pohľadu kvality výrobkov hodnotiť ako úspešný, za čo patrí vďaka všetkým, ktorí sa na týchto výsledkoch podieľali.

Ing. Soňa Truchanová
vedúca ORK

Vážení kolegovia, zamestnanci Nováckych chemických závodov, a.s.,

i vy máte možnosť aktívne prispieť k prekonávaniu odbytovej krízy, dokonca za odmenu.

Ako?

Podporte predaj okien z plastových profilov systému Internova® oslovením vašej rodiny, súrodov, známych i neznámych a presvedčte ich aby sa rozhodli pre nové okná z nášho profilu.

Získajte tak pre nich navyše zľavu 2%, ktorú im poskytne predajca plastových okien a súčasne pre seba odmenu 2% z hodnoty okien bez DPH, ktorú vám vyplatí váš zamestnávateľ, Novácke chemické závody, a.s., ako odmenu za vašu podporu pri predaji.

A k tomu stačí len toľko, aby Vami oslovený záujemca navštívil vo Vašom mene vybraného predajcu (nahlásil mu Vaše osobné zamestnanecké číslo) a zrealizoval u neho výmenu starých okien za nové - plastové okná systému Internova®.

Predajcovia, na ktorých sa vzťahuje uvedená akcia:

ALFAPLAST trade s.r.o., Šumperská 2, 971 01 Prievidza, tel.: 046/5424638, 5421547

INTOR, s.r.o., M. Mišíka 19/A, 971 01 Prievidza, tel.: 0915 845 007

Ing. Pavel Minár - ALFA-PLAST, Fr. Madvu 35, 971 01 Prievidza, tel.: 046/543 9400

Bližšie informácie Vám poskytnú pracovníci predaja profilov a sidingu na kl. 4503, 4553.

Akademický maliar V. Petráš sa inšpiroval tragickým výbuchom vo VOP

Pietna spomienka

▲ Riaditeľ VOP Peter Trgiňa (vľavo) informuje ministra Jaroslava Bašku o situácii v podniku.

Predstavitelia mesta Nováky na čele s primátorom Dušanom Šimkom a pozostali, si 2. marca uctili pamiatku ôsmich pracovníkov, ktorí pred dvomi rokmi zahynuli pri tragickom výbuchu munície vo Vojenskom opravárenskom podniku Nováky. Pri pamätníku, ktorý presne rok po tragédii odhalili v centre Novák, položili spomienkové vence a kvety a zapálili sviečky a kahance. Na pamätníku sú vytesané mená obetí Eleny Bitarovej, Petra Kalača, Márie Kováčovej, Jany Krajčovičovej, Jána Rybára, Emílie Stručkovej, Noriky Vačekovej a Jozefa Vidu.

Ešte predtým sa v nováčkej galérii uskutočnila vernisáž výstavy akademického maliara Alojza Petráša z Prievidze, ktorý inšpirovaný tragédiou vytvoril triptych olejomalieb. Dal im názov Trósky kôň v Novákoch. Na obrazoch vyjadril silu výbuchu, skazu, ktorú spôsobil, ako aj bolesť a smútok pozostalých.

Vojenský opravárenský podnik

navštívil aj minister obrany SR Jaroslav Baška. Konštatoval, že rozsiahle pyroasanačné práce sa už skončili. Uvedol, že rezort obrany vynaložil na odstránenie následkov tejto mimoriadnej udalosti 6.638.784 eur (približne 200 miliónov Sk). Obnovili, alebo nanovo postavili niektoré objekty. Vlni vo VOP začali aj so špeciálnou vojenskou výrobou, predtým však prijali mnoho opatrení, technických i legislatívnych, aby sa podobné nešťastie už nezopakovalo.

Riaditeľ VOP Peter Trgiňa spresnil, že medzi najdôležitejšie opatrenia patrí napríklad takzvaná obložnosť, to znamená presne vymedzené množstvá trhavín v skladoch alebo na pracoviskách. Budovy sú situované tak, aby prípadný výbuch nebol retazový. S civilnou výrobou začali už v závere roku 2007a s vo-

jenskou produkciou vlni. Vyrábajú ručné granáty a uskutočňuje sa tam aj predelaborácia niektorých druhov munície na cvičnú.

Všetko sa deje za dodržiavania prísnych bezpečnostných opatrení. Pracovníci majú k dispozícii zariadenia, ktoré ich ochránia aj v prípade výbuchu jednotlivej náložky. Používajú aj špeciálne pracovné odevy, ktoré vylučujú možnosť vzniku statickej elektriny, ktorá by mohla iniciovať rozbušky. Za takýchto okolností už chcú opäť začať aj s delaboráciou starej munície, na čo tento podnik má odborníkov a zneškodňovanie ostrej munície tam má vyše 50-ročnú tradíciu. Všetko však bude závisieť od toho či dostanú výhodné zákazky. Riaditeľ predpokladá, že s delaboráciou by mohli začať v lete tohto roka.

Text a snímky: (prš)

▲ Akademický maliar Vojtech Petráš predstavuje svoj triptych venovaný tragédii vo VOP.

Uskutočnil sa 45. ročník celoslovenskej Chemickej olympiády stredoškôľakov

ÚSPEŠNÍ ŠTUDENTI

Tohoročný už 45. ročník celoslovenskej Chemickej olympiády stredoškôľskych študentov sa uskutočnil začiatkom tohto mesiaca v priestoroch prievidského gymnázia a Strednej odbornej školy v Novákoch. Bol mimoriadne úspešný pre študentov z oboch domácich škôl.

Z 24 finalistov krajských kôl v kategórii A, študentov gymnázií, si prvenstvo vybojoval Prievidžan, študent II. ročníka tamojšieho gymnázia Marek Vician. Pedagóg Miroslav Kozák, ktorý ho na olympiádu pripravoval, po gratulácii povedal, že Marek sa za rok značne zlepšil, pretože sa na olympiáde zúčastnil aj v vlni, kedy skončil na 21. mieste. Druhým najlepším gymnazistom bol iba 13-ročný Dominik Štefanko z Levíc, ktorý bol zároveň najmladším účastníkom olympiády. Prievidzské gymnázium malo medzi prvými desiatimi, ktorí postupujú do ďalších výberových kôl, ešte dvoch študentov, Lukáša Píša a Pavla Ondriska.

V kategórii EF súťažilo 22 študentov stredných odborných škôl

so zameraním na chémiu. Dvaja nemohli prísť kvôli chrípke. Na prvom mieste skončil tretiak Ferdinand Vavřík z Púchova. Novácki študenti si síce v tomto roku na

medaily nesiahli, ale do výberu pre medzinárodnú súťaž Grand Prix v Nemecku postúpil Andrej Ďureje. Úspešnými riešiteľmi však boli aj Ivana Štefančová, Ivana Kőszeghyová, Patrik Šimko a Lucia Tatayová. O všetkých úspešných riešiteľoch predseda poroty Anton Sirota vyhlásil, že budú v budúcnosti pre odvetvie chémie veľkou posilou.

(pre)

▲ Dominik ŠTEFANKO navštívil v roku 2008 NCHZ, kde si v laboratóriách vyskúšal acidimetrickú titráciu za použitia automatickej byrety Dosimat 775. Foto: P. Hudec

Vyrastie prvé golfové ihrisko

Nad obcou Sebedražie pri Prievidzi, na ploche 33 hektárov v rokoch 2009 až 2012

vyrastie golfovo-oddychový areál škótskeho typu, prvý na Slovensku. Jeho súčasťou bude už existujúci rekreačno-oddychový areál Vodný svet, určený pre rodiny s deťmi s možnosťou lovu rýb, galériu umeleckých diel vo voľnej prírode, račou farmou a mnohými ďalšími atrakciami.

Golfové ihrisko škótskeho typu, na rozdiel od ihrísk amerického či anglického typu, nepotrebuje také rozsiahle úpravy povrchu, ani výsadbu trávy. Využíva prírodný terén, povrch a prekážky, vysvetlil iniciátor projektu Slavomír Pavle zo spoločnosti Golf Club Scotland Prievidza. Rozpočet na výstavbu škótskeho golfového ihriska predstavuje 10 miliónov eur (301.260.000 miliónov Sk).

Už v tomto roku postavia cvičné odpalisko a šesť jamkových golfovú akadémiu vyššieho stupňa náročnosti, ktorú však spustia do plnej prevádzky až v budúcom roku. V ďalších rokoch pribudne otvorené 9-jamkové golfové ihrisko. K dispozícii hráčom bude aj ubytovacie zariadenie motelového typu, tri golfové trenážery, reštaurácia a golfový klub. Po celkovom dokončení bude môcť byť areál v prevádzke celoročne, konštatoval Pavle. Podľa neho ihrisko vznikne na pôde v susedstve vymedzených ťažobných priestorov Bane Cigel', na urbárskej pôde, ktorú si prenajali na 99 rokov. Sú to kamenisté polopásienky s náletovými drevinami, nevhodné na zalesnenie. Na golf sú však mimoriadne vhodné.

Autorom úvodnej urbanistickej štúdie areálu je slovenský architekt golfových ihrísk profesor Peter Gál. Jeho pôvodný návrh do realizačnej podoby ešte upravil vo svete uznávaný golfový architekt Tom Mackenzie, ktorý postavil v Škótsku niekoľko podobných ihrísk.

(rmš)

„Chemik varí a pečie“

Blížia sa VELKONOČNÉ SVIATKY. Gazdinky, prekvapte svojich najbližších tradičným sladkým veľkonočným barančekom. A ak ste jedna z tých gazdínok, ktoré stále rady vymýšľajú rôzne pekárenské vylepšenia, máme pre vás tip. Namiesto obvyčajnej múky použite na vysypanie formy strúhaný kokos alebo strúhanku zmiešanú s piškótovou mrveničkou.

Kovovú súpravu nástrojov na ovocie vyhráva Žofia Múdra z Novák. Cenu si môžete vyzdvihnúť na č.t. 4663.

Velkonočný baranček

Potrebuje:

Formu na pečenie v tvare barančeka

- 170 g polohrubej múky
- 1 ČL kypracieho prášku
- 2 vajcia
- 100 g práškoveho cukru
- 2 ČL vanilínového cukru

- 70 g masla
- 100 ml mlieka
- 1 PL rumu
- 1 ČL postrúhanej citrónovej kôry
- tuk na vymastenie a polohrubá múka na vysypanie formy
- 50 g ošúpaných mletých mandlí na posypanie, lentilky alebo trochu tmavej čokolády na očka

Biele čokoládové poleva:

- 100 g bielej čokolády
- 30 g stuženého tuku

Postup:

1. Žltky, polovicu práškoveho cukru, vanilínový cukor a zmáknuté maslo vyšľaháme do peny. Pridáme rum, mlieko, preosiatu múku zmiešanú s kypriacim práškom, na-

strúhanú citrónovú kôru a premiešame. Nakoniec zľahka zapracujeme sneh z bielkov. Cesto nalejeme do vymastenej a vysypanej formy a pečieme 20 minút pri teplote 180/160°C.

2. Po miernom vychladnutí cesto vyklopíme z formy a necháme na kuchynskej mriežke vychladnúť. Barančeka polejeme bielou čokoládovou polevou a posypeme mletými mandľami. Pomocou lentilek alebo tmavej čokolády vyrobíme barančekovi oči a ozdobíme ho farebnou mašľou.

3. V horúcom vodnom kúpeli rozpustíme čokoládu s tukom a do hladka vymiešame. - lw -

Navždy nás opustili

Rady chemikov navždy opustili:

† † †

Dominik DUŠEK

19.02.2009 vo veku nedožitých 80 rokov.

SPOMIENKA

Dňa 10. marca 2009 sme si pripomenuli smutné 10. výročie tragickej smrti nášho syna

Zlatka GRAMBLIČKU, ktorý pracoval na odbore dopravy. Za tichú spomienku ďakuje **smútiaca rodina**

niečo pre zábavu ... **TAJNIČKA** ...

J. Poliak	Tropic. strom	Poplach (zast.)	○	Český súhlas	Popevok	Zohol	Kotva (nem.)	○	Čistiaci prášok	Matka	Osob. zámeno	Nemec. rieka	○	Tropický jašter	Kanáľ
Pascal			Južná rastlina					Boh lásky Patriaci Elke						ŠPZ Vsetín	
Hliník			1. časť tajničky Kartová hra											Astát Kvalita	
Povraz s okom					Nehovor pravdu Povieval						Krutovládca Nečistota				
Mrknutie				Vlečenie Popruh					Podmien. spojka Nie (rus.)			Náter Talianske mesto			
Talian. husliar						Japon. minca Čert				Mohamed. matka Muž.meno					
ANKER ATAIR AMATI	Akútna	Potriasaj Hviezda					Kamenná doba Muž.meno							Trhá zo stromu	Strýko
Zvrat. zámeno			Dravý vták Hriadeľ					ŠPZ Trnavy Obloha			Ázijský štát Chyba				
Atak					Ukaz. zámeno Pštros. vták				Žen. koncovka Paroháč				Zn. cigariet Drobný byt.podnik		
Šarha				Tipovac. súťaž Trieda (skr.)						Košický humorista 51 rímsky					
2. časť tajničky															
Papagáj						Pracujú						Zavárací nálev			

3 x žité tričko NCHZ

Vylštenú tajničku vystrihnite, vyplňte svoje meno a adresu a vhodte do schránky na hlavnej vrátnici alebo vo vestibule podnikového stravovacieho zariadenia pod názvom "KRÍŽOVKY" do 10. 04. 2009.

Meno a priezvisko: _____

Adresa (Pracovisko): _____

Tajnička z č. 3/2009 znie: _____

Vyhodnotenie krížovky z č. 2/2009

Znenie: "Múdri netvrdí nič, čo nemôže dokázať."

Výhercami sa stávajú:

- Mária PAVÚČKOVÁ (OIT)
- Roman VOLÁR (OOŽP.ČOV)
- Zdenko ŠOVČÍK (z.chémia)

Ceny si môžete vyzdvihnúť na č.t. 4663. Gratulujeme!

Ostatní neváhajte a zapojte sa do súťažen! (lw)

Dosky pre nich znamenali svet

(Za hrst histórie, LIX. časť)

Aj v tomto roku si v kruhu našich rodín pripomenieme svoje výročia. Menšie i tie veľké. No nielen my, ľudia, máme svoje sviatky. Do sviatočného sa v tomto roku v našom meste odeje i kultúra, konkrétne jej stánok - dom kultúry. Pripomenie si 50 rokov od svojho založenia. No kultúra v Novákoch má hlbšie korene.

Už v roku 1923 skupina mladých Nováčanov pod vedením Ignáca Petrisku pripravila divadelné predstavenie pod názvom „Sirotka“. Stretlo sa s úspechom, čo podnietilo divadelníkov k ďalším predstaveniam. Skupinu ochotníkov podľa dobových záznamov tvorili I. Petriska, J. Baluch, A. Vyšňovská - Barbořková, A. Hagarová - Hanesová, J. Klopček, J. Liška, A. Lišková - Tlič-

muková, M. Mištinová, J. Oršula - Gregoreje, A. Petriska, J. Rus, M. Rusová - Ferancová, J. Rus, J. Špáňnik, M. Čáčková - Špániková, H. Štangová, M. a V. Vida a ďalší.

Doslova na kolene, s minimálnymi nákladmi, bez javiska, kulís a bez kostýmov, no s veľkým zanietením ponúkali skvelé výkony, ktorými bavili Nováčanov. Prvou divadelnou scénou v Novákoch, ak to tak možno nazvať, bola brána kaštiela rodiny Rakovských (dnes kláštor), oproti ležiaci dvor rezbára Jozefa Sziklaia alebo hostince „U Hamáčka“ a U Čiznára“. Neskôr divadelníkom slúžila miestna škola pod kostolom. Kolektív si získal uznanie i v okolitých obciach. Novácki divadelní - ochotníci sa predstavili aj na súťažiach. Napríklad v roku 1933

v Prievidzi s hrou „Sedliak zo zlatého dvora“ získali osobitné pochvalné uznanie. Herec Michal Vida dostal cenu za najlepší herecký výkon. Ďalším kultúrnym zoskupením v Novákoch bol mužský spevácky zbor, ktorý vznikol v roku 1933. Počtom členov sa radil k veľkým, veď ich mal takmer 40. V čele zboru stáli Jozef Baluch, Michal a Valent Vida, za aktívnej pomoci správcu školy Viliama Otta a notára Jozefa Godoviča. V prvom vystúpení zbor predniesol v úpravách ľudové piesne. Diváci sa so zborom najskôr stretali v prestávkach divadelných predstavení ochotníkov, no neskôr vystupoval samostatne, v Novákoch i okolitých dedinách.

- Erik Kližan -

Horský hotel Magura, Chvojnica

Ubytovanie

	cena za osobu/deň	
základné lôžko	14,94 €	450,00 Sk
tretie lôžko	13,28 €	400,00 Sk
deti do 6 rokov	zdarma	zdarma
deti do 15 rokov (základné lôžko)	12,95 €	390,00 Sk
deti do 15 rokov (tretie lôžko)	11,95 €	360,00 Sk
cena za chatku/deň		
chatky Javorina	49,79 €	1 500,00 Sk

Poplatok za ubytovanie pre zamestnanca a rodinného príslušníka (manžel, manželka, druh, družka, dieťa max. do ukončenia vysokoškolského štúdia a veku 25 rokov) je preplácaný zo sociálneho fondu.

Strava - dospelí

	cena za osobu/deň	
plná penzia	11,62 €	350,00 Sk
polpenzia	7,07 €	213,00 Sk
raňajky	3,39 €	102,00 Sk
obed	4,55 €	137,00 Sk
večera	3,68 €	111,00 Sk

Strava - deti

	cena za osobu/deň	
plná penzia	9,13 €	275,00 Sk
polpenzia	5,58 €	168,00 Sk
raňajky	2,52 €	76,00 Sk
obed	3,55 €	107,00 Sk
večera	3,05 €	92,00 Sk

Ostatné služby

	cena za hod	
sauna, max. 4 osoby	16,60 €	500,00 Sk
fitness centrum	1,33 €	40,00 Sk
cena na deň		
zapožičanie TV do chatky	1,00 €	30,00 Sk
cena /bicykel		
horské bicykle (4 hodiny)	1,66 €	50,00 Sk
horské bicykle (1/2 dňa)	3,32 €	100,00 Sk

Ceny sú vrátane DPH.

Včelárov čaká bohatá sezóna

Med. Tento produkt našich včelárov bol opäť dobrým pomocníkom aj počas uplynulého chrípkového obdobia. V Novákoch v súčasnosti pôsobí 18 včelárov.

Ako hovorí obvodný dôverník ZO SZV v Novákoch Ivan Oršula, včelárom sa darí. „Včelársky rok 2008 bol pre nás dobrý. Čo je potešiteľné, všetok náš med je prakticky vypredaný a momentálne už nemáme ani pre vlastnú potrebu. To nás teší ale zároveň zaväzuje do budúcnosti.“ Včelári očakávajú opäť úspešný rok. Ako hovorí Ivan Oršula, dávajú to tušiť v týchto dňoch prvé prelety včelstiev. Ak sa nič mimoriadne neudeje, na náš stôl sa opäť dostane kvalitný med a včelie produkty.

Okresná organizácia zväzu včelárov, kam patria aj včelári z Novák, je s počtom 41 členov jednou z najväčších na Slovensku. V regióne chovajú spolu 3 525 včelstiev. „Najviac nás je včelárov s počtom

od 5 do 20 včelích rodín, takže sme tzv. hobby včelári. Produkcia medu u nás je na úrovni samozásobovania resp. uspokojenia svojej rodiny a blízkeho okolia. Žiaľ, keby sme z včelárenia chceli niečo zainvestovať, nemáme na to zdroje,“ hovorí predseda okresnej organizácie Ján Kopál. No i cez mnohé problémy včelárov je pozitívom vzrastajúca miera vzdelávania a zavádzania moderných spôsobov racionálneho včelárenia.

Za týmto účelom chcú včelári z hornej Nitry vybudovať v lese nad Ciglom každú včelnicu. Tá bude slúžiť predovšetkým žiakom a študentom pokračovateľom. Veď alarmujúci je aj priemerný vek včelárov na Slovensku, ktorý je v súčasnosti 64 rokov. - Erik Kližan -

Kozmonautova pečiatka

Milé prevkapanie pre prvého slovenského kozmonauta Ivana Bellu pripravili začiatkom marca v Handlovej. Vydali tam príležitostnú poštovú pečiatku venovanú 10. výročiu jeho letu do vesmíru a zároveň 75. výročiu narodenia prvého kozmonauta sveta Jurija Gagarina. Bella sa na krste osobne zúčastnil a sám opečiatkoval a aj podpísal prvé poštové obálky a pamätné listy. Autorom grafického návrhu pečiatky je handlovský akademický maliar Rudolf Cigáňnik, známy rytec poštových známok, ktorý už vytvoril viacero príležitostných pečiatok. Medzi filatelistami bol o tieto rarity veľký záujem. Text a snímka: (pre)

Kalendárium

- 1.3.1934 - zriadená poštovnía v Čavoji
- 1.3.1999 - zriadená farnosť v Prievidzi Zapotôckoch
- 2.3.1804 - narodil sa v Dolných Lelovciach (Z. Kostolany) Kazimír Tamóci, politik, župný hodnostár
- 2.3.1984 - zlúčenie poľnohospodárskych družstiev Nováky, Koš a Opatovce nad Nitrou
- 3.3.1809 - zomrel v Zem. Kostolnoch Peter Kostoláni, dôstojník armády
- 3.3.1924 - založený Včelársky spolok pre Handlovú a okolie v Handlovej
- 3.3.1964 - zomrel Ján Samuel Neumann, lekár, propagátor zdravotníctva, pôsobil v Bojniciach a Prievidzi
- 4.3.1664 - vydaný ochranný list tureckého pašu obyvateľom Kamenca pod Vtáčnikom
- 5.3.1594 - zomrel Alexej II. Turzo, spišský župan a komorský gróf, majiteľ bojnického hradu a panstva
- 11.3.1944 - založené úverové družstvo v Oslanoch
- 13.3.1929 - narodil sa v Hornej Vsi Ján Poliak, literárny vedec a kritik, redaktor, spisovateľ
- 14.3.1829 - zomrel Ján Szöréni, kňaz, bernelákovec, narodil sa v Bojniciach
- 14.3.1889 - narodil sa Jozef Pietrik, kňaz, spolkový pracovník, pôsobil vo Valaskej Belej
- 15.3.1724 - narodil sa Paulín Lihán, piarista, pedagóg, pôsobil a zomrel v Prievidzi
- 15.3.1914 - zomrel Martin Húska, ľudovovýhny spisovateľ, pôsobil v Handlovej a Novej Lehote
- 18.3.1919 - narodil sa Jozef Vakoš, zbormajster, hudobný pedagóg, pôsobil v Chalmovej (Bystrici)
- 19.3.1889 - zomrel František Tíleš, kanonik, národovec, pôsobil v Prievidzi a Tužine
- 19.3.1944 - narodila sa Mária Nemčeková - Chmeliarová, akademická maliarka, žije v Nitrianskych Sučanoch
- 20.3.1964 - zomrel Jozef Hagara, pedagóg, organizátor odboja na hornej Nitre, narodil sa v Novákoch
- 24.3.1819 - narodil sa Juraj Slota, kňaz, publicista, národovec, pôsobil v Tužine
- 27.3.1839 - Handlová získala trhové a jarmočné práva
- 27.3.1754 - narodil sa Juraj Ribaj, spisovateľ, jazykovedec, pôsobil v Prievidzi
- 27.3.1879 - zomrel Ján Mužík, kňaz, národovec, člen Matice slovenskej, pôsobil v Prievidzi
- 28.3.1909 - narodil sa Augustín Masár, kňaz, pôsobil vo Valaskej Belej a N. Sučanoch
- 31.3.1884 - založený Spoločný pradiarenský a tkáčovský spolok prievdzských súkenníkov
- marec 1934 - vznikol Miestny odbor spolku Živena v Prievidzi

Halový turnaj v malom futbale

Športová komisia pri ZO NCHZ Nováky usporiadala dňa 7. marca 2009 v športovej hale v Prievidzi IX. ročník halového turnaja v malom futbale o putovný pohár predsedu Odborového zväz chemie SR.

Na turnaj sa prihlásilo 10 družstiev ZO. Tesne pred turnajom sa odhlásila ZO Matador Púchov. Organizátor turnaja v zachovaní rovnakého počtu družstiev v skupinách dohlásil na turnaj aj B družstvo NCHZ.

A skupina: ZO Chemosvit Svit, ZO Vegum Dolné Vestenice, ZO Slovaft Bratislava, ZO Unomedical Michalovce a ZO NCHZ Nováky B.

B skupina: ZO Continental Púchov, ZO NCHZ Nováky A, ZO Plastika Nitra, ZO Duslo Šaľa a ZO EVONIK Fermas Slovenská Lupča.

Bolo to po prvý krát za deväťročnú históriu turnaja, že sa zúčastnilo aj B družstvo.

Na veľké prekvapenie všetkých prítomných, B družstvo NCHZ Nováky vyhralo základnú skupinu s imponantným skóre 9:0 a spoločne aj s A družstvom

NCHZ postúpili medzi štyri najlepšie družstvá turnaja. Aj tu pokračovali vo víťaznom ťažení a vo finále zdolali víťazným gólom Emila Rolinca družstvo ZO Slovaftu Bratislava 1:0 a tak získali celkové prvenstvo a aj putovný pohár predsedu

OZCH SR. Na treťom mieste skončila ZO NCHZ Nováky A, ktorá zdolala ZO Continental Púchov 2:1.

Víťaz IX. ročníka, družstvo ZO NCHZ Nováky hralo v zložení: Peter Kršiak, Jozef Švolík, Emil Rolinec, Ľudovít Oršula, Juraj Sedlák, Štefan Tesarovič, Lukáš Kriška a Kamil Blaho. **-IG-**

▲ Kapitán víťazného družstva Peter Kršiak pri preberaní ceny z rúk predsedu OZCH SR J. Blaháka. V strede predseda ZO NCHZ P. Král. Foto: vh

Prvé výsledky pretekárov klubu lyžiarov Nováky

Po skončení prvej etapy prípravy na snehu pretekári klubu začali pretekový maratón sezóny 2008/2009. Pod trénerským vedením Františka Klementa mladšieho a staršieho pretekári už absolvovali preteky Slovenského pohára, I. a II. časť Majstrovstiev SR.

Jednotlivé kolá Slovenského pohára sa konali v strediskách Štrbské Pleso, Skalka pri Kremnici a usporiadateľom I. časti Majstrovstiev SR bola Štrba a II. časti M-SR Kremnica.

S výsledkami našich pretekárov z doposiaľ uvedených pretekov sme nadmieru spokojný. Máme pretekárky, ktoré pravidelne víťazia. Mená Barborka Klementová a Lucia Matušková zvíťazili v kolách Slovenského pohára a najcenejšie víťazstvá si pripisujú z Majstrovstiev SR.

Uvedieme medailových pretekárov z M-SR. Barborka Klementová je držiteľka 4 zlatých medailí, Lucia Matušková s tromi zlatými medailami, Martina Hancoková 1 strieborná medaila, Dominika Švecová 1 strieborná medaila, Marek Matuška, Pavol Rus a František Klement po 1 bronzovej medaile.

Pretekárom sa darí a veríme, že sezóna bude pokračovať ďalšími víťazstvami.

František Klement, predseda klubu

Barborka KLEMENTOVÁ 2 zlaté medaile Majstrovstiev SR Štrba 10.-11.1.2009

Kanoisti

Rýchlostní kanoisti koncom februára na výročnej schôdzi okrem iného schválili nový názov klubu **Klub rýchlostnej kanoistiky Nováky**. Klub pracuje v zložení:

- Milan ORŠULA** - prezident a člen predsedníctva SZRK
- Miroslav MIČO** - viceprezident
- Bc. Radoslav ORŠULA** - tajomník
- Milan ZGANČÍK** - viceprezident
- Lubomír BEŇO** - vedúci družstva
- Lubomír HAGARA** - vedúci tréner
- Radoslav RUS** - člen pre prácu s deťmi
- Dušan CACHOVAN** - kronikár
- Marián MIŠTINA** - člen pre koordináciu a spoluprácu **- rr -**

Extraliga mužov

V dňoch 27.2.2009 a 1.3.2009 sa odohrali v NCVP dve stretnutia extraligy mužov SR vo vodnom póle.

NCHZ Nováky - UK Bratislava 7:9
Góly za NCHZ: Cagalinec 3, Stehlík 2, Bielik, Valach po 1.

NCHZ Nováky - Topvar Topoľčany 13:8
Góly za NCHZ: Cagalinec 6, Valach 3, Bielik, Stehlík po 2.

V dňoch 6., 7. a 8. marca 2009 sa uskutočnilo 13., 14. a 15. kolo Extraligy vo vodnom póle v Košiciach, kde družstvu NCHZ Nováky boli súpermi 3 košické družstvá.

Ovomont Košice - NCHZ Nováky 8:9
Góly za NCHZ: Cagalinec, Stehlík, Grman po 2, Bielik, Paulduro, Valach po 1.

ŠKP Košice - NCHZ Nováky 8:11
Góly za NCHZ: Cachovan, Bielik, Halač po 1.

Hornets Košice - NCHZ Nováky 16:10
Góly za NCHZ: Cagalinec, Stehlík, Grman po 2, Cachovan, Bielik, Halač po 1.

Hráči NCHZ Nováky na východe SR v Košiciach podali oveľa kvalitnejší výkon ako v predchádzajúcich kolách, čo sa prejavilo aj na zisku 4 bodov do súťaže. Pri neúčasti zraneného P. Kapuša, pomohol svojím športovým výkonom družstvu NCHZ Nováky P. Cachovan, ktorý sa opäť vrátil k mužstvu.

Tabuľka Extraligy po 15. kolách súťaže

1/ Homets Košice	184 : 67	26 bodov
2/ UK Bratislava	123 : 97	16 bodov
3/ NCHZ Nováky	117 : 119	16 bodov
4/ Ovomont Košice	123 : 141	11 bodov
5/ ŠKP Košice	110 : 126	9 bodov
6/ Topoľčany	65 : 172	0 bodov

Ďalšie kolo Extraligovej súťaže vodného póla odohrá družstvo NCHZ Nováky v Bratislave a v Topoľčanoch, v dňoch 27. a 29. marca 2009. **- MK -**

Starší žiaci

V dňoch 6. a 7. marca 2009 sa odohral v Košiciach a Prešove štvrtý turnaj Oblastnej súťaže vodného póla.

NCHZ Nováky - PU Prešov 16:6
Góly: M. Tkáč 7, Baláž 4, Martanovič 3, Štanga, M. Hrivnák po 1.

NCHZ Nováky - ŠKP Košice 24:2
Góly: M. Tkáč, Baláž po 7, M. Hrivnák 5, Slušniak 3, Píkna 2.

NCHZ Nováky - PVK Vrútky 30:1
Góly: Baláž 7, M. Tkáč 5, Štanga 4, M. Hrivnák, Urík po 3, Martanovič, Píkna, Slušniak po 2, P. Hrivnák a Kováč po 1. **-PT-**

1. NCHZ Nováky	12	12	0	0	24bod.
2. ŠKP Košice	12	8	0	4	16bod.
3. PU Prešov	12	0	0	8	8bod.
4. PVK Vrútky	12	0	0	12	0bod.

NOVÁCKY CHEMIK - mesačník regionálnych zaujímavostí, vydávajú Novácke chemické závody, a. s.

Redaktor a predseda redakčnej rady: Lubica WALOVÁ. **Redakčná rada:** Ing. Dana HAGAROVÁ, Ing. Stanislava RAJCÍGELOVÁ, Ing. Darina GOGOVIČ, Ing. Vladimír JANCÍCH, Ing. Jozef UHEREK. **Adresa redakcie:** Novácke chemické závody, a.s., M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky, tel.: 046/568-4663, fax: 046/568-9250, e-mail: lubica.walova@nchz.sk

Zaregistrované: Okresný úrad v Prievidzi, odbor regionálneho rozvoja a iných odvetvových vzťahov, pod registračným číslom EV 978/08.

Grafika a tlač: TIMAN SLOVAKIA, s.r.o., BOŠANY

Zadarmo pre zamestnancov NCHZ, NCHZ Energetika, a.s. a obyvateľov mesta Nováky. Nepredajné.

Autorské práva na texty a snímky uverejnené v časopise NOVÁCKY CHEMIK sú vyhradené. Preberanie a používanie fotografií, textových a iných materiálov je bez písomného súhlasu NCHZ zakázané.